Załącznik nr 2 do Regulaminu wyboru projektów
w ramach programu Fundusze Europejskie
dla Dolnego Śląska 2021-2027
nr naboru FEDS.06.01-IZ.00-178/24
nr naboru FEDS.06.01-IZ.00-179/24

Lista wskaźników na poziomie naboru dla Działania 6.1 Rozwój lokalny - strategie ZIT

Główną funkcją wskaźników jest zmierzenie, na ile cel główny projektu zostały zrealizowany. Wskaźniki służą ilościowej prezentacji działań podjętych w ramach projektu i ich rezultatów. W trakcie realizacji projektu wskaźniki powinny umożliwiać mierzenie jego postępu względem celów projektu.

Wybór wskaźników projektu powinien być powiązany z typem realizowanego przedsięwzięcia i planowanymi działaniami, które wnioskodawca zamierza podjąć w ramach projektu. Do celu głównego projektu wnioskodawca powinien dobrać odpowiednie wskaźniki, produktu i rezultatu bezpośredniego. Muszą być logicznie powiązane z projektem i spójne.

Każdy ze wskaźników powinien posiadać następujące cechy:

- adekwatność – wskaźnik powinien być dostosowany do charakteru projektu oraz oczekiwanych efektów związanych z jego realizacją;
- mierzalność – wskaźnik powinien być kwantyfikowalny, tj. wyrażony w wartościach liczbowych bądź finansowych;
- wiarygodność – wskaźnik powinien być zdefiniowany w taki sposób, aby jego weryfikacja nie powodowała utrudnień;
- dostępność – wskaźnik powinien być łatwy do określenia w wyniku realizacji projektu;
- określony w czasie – wartość wskaźnika powinna zostać określona w czasie, tj. określony rok osiągnięcia wartości docelowej wskaźnika oraz okres, w którym będzie mierzony wskaźnik.

Odpowiednio we wniosku o dofinansowanie należy określić, w jaki sposób mierzona będzie realizacja celu poprzez ustalenie wskaźników. Należy określić, co najmniej jeden podstawowy i mierzalny wskaźnik, który w sposób precyzyjny umożliwi weryfikację stopnia realizacji celu głównego projektu.

Rozróżnia się następujące wskaźniki produktu i rezultatu:

a) programowe ujęte w FEDS 2021-2027 lub w SZOP 2021-2027, sklasyfikowane jako „Obowiązkowy” lub „Dodatkowy”;

b) specyficzne dla projektu (sklasyfikowane jako „Własny") –określone przez Wnioskodawcę, podlegają monitorowaniu i rozliczeniu wyłącznie na poziomie projektu;

c) informacyjne – dane pozyskiwane z poziomu projektu w procesie monitorowania, nie stanowią podstawy rozliczenia projektu z beneficjentem.

Wymagania w zakresie wskaźników w projekcie:

W ramach wniosku o dofinansowanie projektu wnioskodawca określa wskaźniki służące pomiarowi działań i celów założonych w projekcie. Wskaźniki w ramach projektu należy określić mając w szczególności na uwadze zapisy Regulaminu dla naboru.

W przypadku, gdy w ramach danego Działania wskazany został wskaźnik z FEDS 2021-2027 lub SZOP 2021-2027, który odzwierciedla zakres projektu (jest adekwatny), jego wykazanie we wniosku o dofinansowanie jest obligatoryjne.

Wskaźniki produktu są to wskaźniki powiązane bezpośrednio z wydatkami ponoszonymi w projekcie, mierzone konkretnymi wielkościami. Liczone są w jednostkach fizycznych lub monetarnych. Wybrane przez wnioskodawcę wskaźniki muszą być adekwatne do zakresu projektu oraz mają być powiązane z głównymi kategoriami wydatków w projekcie.

Dla każdego z wybranych wskaźników wnioskodawca zobowiązany jest do wskazania *„Jednostki miary"*, *„Wartości docelowej wskaźnika"*, a także *„Sposobu pomiaru wskaźnika"*.

Wartość docelowa dla wskaźnika produktu to wyrażony liczbowo stan danego wskaźnika na moment zakończenia rzeczowej realizacji projektu.

Jako źródło informacji o wskaźniku wskazać należy odpowiedni dokument (np. protokół odbioru robót).

W ramach wniosku o dofinansowanie wnioskodawca ma obowiązek uwzględnić **wszystkie adekwatne** wskaźniki produktu z poniższej tabeli, odpowiadające celowi projektu.

Nazwa wskaźnika produktu	**Jednostka miary**	**Definicja wskaźnika**	**Rodzaj dokumentu, w którym określono wskaźnik**
Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana	**metry kwadratowe**	Powierzchnia wyremontowanych/nowo zabudowanych łatwo dostępnych otwartych przestrzeni publicznych. Wskaźnik obejmuje otwarte przestrzenie publiczne zgodnie z	**FEDS 2021-2027**

na obszarach miejskich[1] (WLWK-RCO114)		definicją ONZ: „wszystkie miejsca będące własnością publiczną lub użyteczności publicznej, łatwo dostępne dla wszystkich i z których wszyscy mogą korzystać, za darmo i bez celu zarobkowego”. Otwarte przestrzenie publiczne mogą obejmować parki, ogródki wspólnotowe, parki kieszonkowe, place, skwery, brzegi rzek, nabrzeża itp. Wskaźnik nie obejmuje znaczących interwencji objętych innymi wspólnymi wskaźnikami (tj. gdy głównym celem jest modernizacja dróg, rekultywacja gruntów itp.). Wyklucza się konserwację i naprawy.	
Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego (WLWK-RCO074)	**osoby**	Liczba osób objętych projektami (projektem) wspieranymi przez fundusze w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	**FEDS 2021-2027**
Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego (WLWK-RCO075)	**szt.**	Liczba wkładów w strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego zgłoszonych według każdego celu szczegółowego wnoszonych z funduszy zgodnie z art. 28 lit. a) i c) CPR. Wartości wskaźnika uwzględniają zatem, na poziomie celu szczegółowego, oddzielną liczbę wkładów finansowych w strategie terytorialne. (Jeden projekt równa się jedna wsparta strategia zintegrowanego rozwoju terytorialnego)	**FEDS 2021-2027**

[1] Rozumianych jako obszary miast i ich obszary funkcjonalne zgodnie z FEDS 2021-2027

Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego **(WLWK-RCO076)**	**szt.**	Liczba zintegrowanych projektów objętych wsparciem w ramach zintegrowanego rozwoju terytorialnego, które są zintegrowane same w sobie zgodnie z art. 28 CPR. Projekt uznaje się za zintegrowany sam w sobie, jeśli spełnia co najmniej jeden z następujących warunków: a) projekt obejmuje różne sektory (takie jak sektor społeczny, gospodarczy i środowiskowy), projekt integruje kilka rodzajów interesariuszy (władze publiczne, podmioty prywatne, organizacje pozarządowe), b) projekt obejmuje różne terytoria administracyjne (np. gminy) oraz c) projekt obejmuje kilka rodzajów interesariuszy (władze publiczne, podmioty prywatne, organizacje pozarządowe)..	**FEDS 2021-2027**
Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem **(WLWK-RCO077)**	**szt.**	Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych wspieranych przez Fundusze	**FEDS 2021-2027**
Długość wspartych turystycznych szlaków rowerowych o nawierzchni utwardzonej ulepszonej **(WLWK-PLRO220)**	**km**	Wskaźnik dotyczy pomiaru łącznej długości wybudowanych / przebudowanych szlaków rowerowych o nawierzchni utwardzonej ulepszonej (nawierzchnia bitumiczna, kostka brukowa bezfazowa, jeśli nawierzchnia bitumiczna nie będzie mogła powstać, a wymagane jest zachowanie ciągłości). Osiągnięta wartość wskaźnika będzie potwierdzona protokołami odbioru robót budowlanych na etapie	**SZOP 2021-2027**

		rozliczania wydatków w ramach projektu.	
Długość wspartych turystycznych szlaków rowerowych o nawierzchni utwardzonej nieulepszonej (WLWK-PLRO221)	**km**	Wskaźnik dotyczy pomiaru łącznej długości wybudowanych / przebudowanych szlaków rowerowych o nawierzchni utwardzonej nieulepszonej (tłuczniowe). Szlaki te mogą wystąpić w charakterze dróg dojazdowych bezpośrednio do atrakcji, w przypadku których poprowadzenie szlaku o nawierzchni utwardzonej ulepszonej nie będzie możliwe lub zasadne ekonomicznie. Osiągnięta wartość wskaźnika będzie potwierdzona protokołami odbioru robót budowlanych na etapie rozliczania wydatków w ramach projektu.	**SZOP 2021-2027**
Długość wspartych turystycznych szlaków rowerowych o nawierzchni gruntowej (WLWK-PLRO222)	**km**	Wskaźnik dotyczy pomiaru łącznej długości wybudowanych / przebudowanych szlaków rowerowych o nawierzchni gruntowej. Szlaki te mogą wystąpić w charakterze dróg dojazdowych bezpośrednio do atrakcji, w przypadku których poprowadzenie szlaku o nawierzchni utwardzonej ulepszonej lub utwardzonej nieulepszonej nie będzie możliwe lub zasadne ekonomicznie. Osiągnięta wartość wskaźnika będzie potwierdzona protokołami odbioru robót budowlanych na etapie rozliczania wydatków w ramach projektu.	**SZOP 2021-2027**
Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem	**szt**	Wskaźnik mierzy liczbę zabytków nieruchomych (wpisanych do rejestru zabytków lub objętych inną formą ochrony), które zostały, zachowane, zabezpieczone na	**SZOP 2021-2027**

(WLWK-PLRO139)		wypadek zagrożeń, zrewaloryzowane, poddane konserwacji, renowacji, restauracji, a także adaptacji na cele kulturalne w ramach realizowanego projektu. Zabytek – nieruchomość lub rzecz ruchoma, jej część lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową (art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, tekst jedn.). Zabytek nieruchomy – nieruchomość, jej część lub zespół nieruchomości, o których mowa powyżej. Zabytki nieruchome są w szczególności: a) krajobrazami kulturowymi, b) układami urbanistycznymi, ruralistycznymi i zespołami budowlanymi, c) dziełami architektury i budownictwa, d) dziełami budownictwa obronnego, e) obiektami techniki, a zwłaszcza kopalniami, hutami, elektrowniami i innymi zakładami przemysłowymi, f) cmentarzami, g) parkami, ogrodami i innymi formami zaprojektowanej zieleni, h) miejscami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji (art. 3 pkt 2 i art. 6 pkt 1.1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, tekst jedn.).	

Liczba zabytków ruchomych objętych wsparciem (WLWK-PLRO138)	**szt**	Wskaźnik mierzy liczbę zabytków ruchomych (ujętych w rejestrze zabytków lub objętych inną formą ochrony, np. wpisanych do inwentarzy muzealnych, wchodzących w skład narodowego zasobu bibliotecznego, wchodzących w skład narodowego zasobu archiwalnego), które zostały zachowane, zabezpieczone na wypadek zagrożeń, zdigitalizowane, zrewaloryzowane, poddane konserwacji, renowacji, restauracji. Zabytek – nieruchomość lub rzecz ruchoma, jej część lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową (art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, tekst jedn.). Zabytek ruchomy – rzecz ruchoma, jej część lub zespół rzeczy ruchomych, o których mowa powyżej. Zabytki ruchome są w szczególności: a) dziełami sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej, b) kolekcjami stanowiącymi zbiory przedmiotów zgromadzonych i uporządkowanych według koncepcji osób, które tworzyły te kolekcje, c) numizmatami oraz pamiątkami historycznymi, a zwłaszcza militariami, sztandarami, pieczęciami, odznakami, medalami i orderami, d) wytworami	**SZOP 2021-2027**

		techniki, a zwłaszcza urządzeniami, środkami transportu oraz maszynami i narzędziami świadczącymi o kulturze materialnej, charakterystycznymi dla dawnych i nowych form gospodarki, dokumentującymi poziom nauki i rozwoju cywilizacyjnego, e) materiałami bibliotecznymi, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2012 r. poz. 642 i 908 oraz z 2013 r. poz. 829), f) instrumentami muzycznymi, g) wytworami sztuki ludowej i rękodzieła oraz innymi obiektami etnograficznymi, h) przedmiotami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji; (art. 3 pkt 3 i art. 6 pkt 1.2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, tekst jedn.).	
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS) **(WLWK-PLRO132)**	**szt.**	Wskaźnik odnosi się do liczby obiektów w ramach realizowanego projektu, które zaopatrzono w specjalne podjazdy, windy, urządzenia głośnomówiące, bądź inne udogodnienia (tj. usunięcie barier w dostępie, w szczególności barier architektonicznych) ułatwiające dostęp do tych obiektów i poruszanie się po nich osobom z niepełnosprawnościami, w szczególności ruchowymi czy sensorycznymi. Jako obiekty należy rozumieć konstrukcje połączone z gruntem w sposób trwały, wykonane z materiałów budowlanych i elementów składowych, będące wynikiem	**SZOP 2021-2027**

		prac budowlanych (wg. def. PKOB). Należy podać liczbę obiektów, a nie sprzętów, urządzeń itp., w które obiekty zaopatrzono. Jeśli instytucja, zakład itp. składa się z kilku obiektów, należy zliczyć wszystkie, które dostosowano do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Wskaźnik mierzony w momencie rozliczenia wydatku związanego z wyposażeniem obiektów w rozwiązania służące osobom z niepełnosprawnościami w ramach danego projektu.	
Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS) (WLWK-PLRO199)	**szt.**	Racjonalne usprawnienie oznacza konieczne i odpowiednie zmiany oraz dostosowania, nie nakładające nieproporcjonalnego lub nadmiernego obciążenia, rozpatrywane osobno dla każdego konkretnego przypadku, w celu zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami możliwości korzystania z wszelkich praw człowieka i podstawowych wolności oraz ich wykonywania na zasadzie równości z innymi osobami. Wskaźnik mierzony w momencie rozliczenia wydatku związanego z racjonalnymi usprawnieniami w ramach danego projektu. Przykłady racjonalnych usprawnień: tłumacz języka migowego, transport niskopodłogowy, dostosowanie infrastruktury (nie tylko budynku, ale też dostosowanie infrastruktury komputerowej np. programy powiększające, mówiące, drukarki materiałów w alfabecie Braille'a), osoby asystujące, odpowiednie	**SZOP 2021-2027**

		dostosowanie wyżywienia. Do wskaźnika powinny zostać wliczone zarówno projekty ogólnodostępne, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień, jak i dedykowane (zgodnie z kategoryzacją projektów z Wytycznych w zakresie realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027). Na poziomie projektu wskaźnik może przyjmować maksymalną wartość 1 - co oznacza jeden projekt, w którym sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami. Liczba sfinansowanych racjonalnych usprawnień, w ramach projektu, nie ma znaczenia dla wartości wykazywanej we wskaźniku. Definicja na podstawie: Wytyczne w zakresie realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027.	

Wskaźniki rezultatu są to wskaźniki odnoszące się do bezpośrednich efektów projektu, stanowią wynik realizacji projektu, ale mogą mieć na niego wpływ także inne zewnętrzne czynniki; niepowiązane bezpośrednio z wydatkami ponoszonymi w projekcie. Dostarczają informacji o zmianach jakie nastąpiły w wyniku realizacji projektu, w porównaniu z wielkością wyjściową (bazową). Są logicznie powiązane ze wskaźnikami produktu. Muszą być adekwatne do celu projektu.

Dla każdego z wybranych wskaźników wnioskodawca zobowiązany jest do wskazania *„Jednostki miary”*, *„Wartości bazowej wskaźnika”*, *„Wartości docelowej wskaźnika”*, a także *„Sposobu pomiaru wskaźnika”*.

Wartość bazowa (tzn. wartość w momencie rozpoczęcia realizacji projektu) w przypadku każdego wskaźnika powinna być wykazana na poziomie „0”, chyba że definicja wskaźnika wskazuje inaczej.

Wartość docelowa dla wskaźnika rezultatu to wyrażony liczbowo stan danego wskaźnika uzyskany w efekcie realizacji projektu.

Jako źródło informacji o wskaźniku wskazać należy odpowiedni dokument.

Wszyscy wnioskodawcy są zobligowani do określenia poniższych wskaźników rezultatu, jeśli są adekwatne do celu projektu.

Nazwa wskaźnika rezultatu	Jednostka miary	Definicja wskaźnika	Rodzaj dokumentu, w którym określono wskaźnik
Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem (WLWK-RCR077)	**osoby odwiedzające/rok**	Szacunkowa roczna liczba odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem. Liczbę odwiedzających należy oszacować ex post rok po zakończeniu interwencji. Wartość bazowa wskaźnika odnosi się do oszacowanej rocznej liczby odwiedzających obiekty objęte wsparciem w roku poprzedzającym rozpoczęcie interwencji i wynosi zero w przypadku nowych obiektów kulturalnych i turystycznych. Wskaźnik nie obejmuje obszarów naturalnych, w przypadku których dokładne oszacowanie liczby odwiedzających nie jest możliwe.	**FEDS 2021-2027**
Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury (WLWK-RCR095)	**osoby**	Szacunkowa liczba ludności mieszkająca w promieniu 2 km od nowo wybudowanej lub znacznie zmodernizowanej publicznej zielonej infrastruktury na obszarach miejskich[2] wspieranej w ramach projektów	**SZOP 2021-2027**
Roczna liczba turystów korzystających ze szklaków rowerowych	**osoby**	Wskaźnik dotyczy liczby turystów korzystających ze wspartych szklaków rowerowych i jest liczony na poszczególnych odcinkach/etapach (na podstawie liczników / pętli	**SZOP 2021-2027**

[2] Rozumianych jako obszary miast i ich obszary funkcjonalne zgodnie z FEDS 2021-2027

(WLWK-PLRR062)		indukcyjnych, pomiarów bezpośrednich lub innych form pomiaru z uwzględnieniem metodologii badań minimalizującej ryzyko podwójnego liczenia użytkowników). Wartość docelowa jest określona dla roku od zakończenia projektu	
Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach (WLWK-RCR001)	**EPC/rok**	Liczba miejsc pracy wyrażona w średnich rocznych ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC) utworzonych w ramach działalności wspieranej przez projekt. Nowe stanowiska muszą być obsadzone i mogą być w pełnym wymiarze godzin, w niepełnym wymiarze godzin lub powtarzać się sezonowo. Wolne stanowiska nie są liczone. Ponadto oczekuje się, że nowo utworzone stanowiska zostaną utrzymane przez ponad rok po zakończeniu projektu. Wskaźnik jest obliczany jako różnica między rocznymi EPC obsadzonymi przed rozpoczęciem projektu i rok po zakończeniu projektu w ramach wspieranej działalności. Roczne EPC definiuje się jako stosunek godzin pracy przepracowanych efektywnie w ciągu roku kalendarzowego podzielony przez całkowitą liczbę godzin umownie przepracowanych w tym samym okresie przez osobę lub grupę. Zgodnie z konwencją dana osoba nie może wykonywać więcej niż jednego EPC rocznie. Liczba godzin umownie przepracowanych ustalana jest na podstawie normatywnych/ustawowych godzin pracy zgodnie z krajowym ustawodawstwem. Osoba pracująca w pełnym	**SZOP 2021-2027** **Wskaźnik informacyjny**

		wymiarze czasu pracy zostanie zidentyfikowana w odniesieniu do jej statusu zatrudnienia i rodzaju umowy (pełny lub niepełny etat). We wskaźniku informacyjnym, nie ma obowiązku określenia wartości docelowej. Wskaźnik należy wybrać z podziałem na płeć [Ogółem/Kobiety/ Mężczyźni] W przypadku, kiedy nie można określić wartości docelowej, należy wskazać wartość „0”.	

W ramach wniosku o dofinansowanie Wnioskodawca ma obowiązek uwzględnić **wszystkie adekwatne** wskaźniki produktu oraz rezultatu z listy przedstawionej w powyższych tabelach, odpowiadające celowi projektu. W przypadku braku adekwatnego wskaźnika rezultatu, należy określić wskaźnik własny specyficzny dla projektu.

Dodatkowo w ramach wniosku o dofinansowanie Wnioskodawca może określić inne, własne wskaźniki specyficzne dla danego projektu, o ile będzie to niezbędne dla prawidłowej realizacji projektu (tzw. wskaźniki produktu i rezultatu specyficzne dla projektu).

We wniosku o dofinansowanie należy określić, na jakiej podstawie mierzone będą wskaźniki realizacji celu projektu poprzez ustalenie źródła weryfikacji / pozyskania danych do pomiaru wskaźnika. Dlatego przy określaniu wskaźników należy wziąć pod uwagę dostępność i wiarygodność danych niezbędnych do pomiaru danego wskaźnika.

O ile w umowie o dofinansowanie projektu nie wskazano inaczej, efekt wsparcia na poziomie projektu występuje:

a) w przypadku wskaźników produktu określonych na poziomie projektu – w okresie od rozpoczęcia realizacji projektu do ukończenia produktu w ramach projektu, przy czym osiągnięte wartości powinny zostać wykazane najpóźniej we wniosku o płatność końcową,

b) w przypadku wskaźników rezultatu określonych na poziomie projektu:

- **co do zasady – w okresie 12 miesięcy od zakończenia okresu realizacji projektu określonego w umowie o dofinansowaniu projektu lub, o ile wynika to ze specyfiki projektu, od ukończenia produktu w ramach projektu**

lub

- **w okresie trwałości projektu, na zasadach określonych przez IZ FEDS (w umowie o dofinansowanie projektu/decyzji o dofinansowaniu) – w przypadku wskaźników, których termin realizacji został wydłużony na wniosek Beneficjenta i za zgodą IZ FEDS, jednak nie później niż do dnia 31.12.2029 r.**